

RUTTO

Henkilöt:

MIES 30-50-vuotias

NAINEN 30-50-vuotias

Kahvila meren äärellä. Kirjavien auringonvarjojen varjostamia pöytiä ja tuoleja. Raidallinen kangasmarkiisi. Lippuja. Voimakas auringonpaiste. Ajoittain kuuluu lokkien kirkunaa ja kaukaisen orkesterin esittämää kansanomaista musiikkia.

(**MIES** tulee sisään kantaen pientä laukkuja ja päivälehteä. Hän istahtaa pöydän ääreen, ottaa esiin termospullon ja kuppeja laukusta ja asettaa ne pöydälle. Hän alkaa selaila aikakauslehteä. Lukee. Hänen lukiessaan **NAINEN** tulee sisään ja istuu saman pöydän ääreen. Hänellä on kädessään lentolehtinen. Molemmat ovat pukeutuneet kesäisiin vaatteisiin. Heillä voi olla myös auringonlasit.)

MIES Onko lämpö mielestäsi riittävä? Se kohoaa tänään kolmeenkymmeneen viiteen asteeseen, näin ilmoitettiin.

NAINEN Sellaista lämpöä emme tarvitse. Miksi se ei laske kolmeenkymmeneen viiteen miinusasteeseen jotta se tappaisi torakat ja kirput? Nyt on juuri sellainen sää, mikä edesauttaa niiden lisääntymistä.

MIES He eivät estäneet sinua, niinkö?

NAINEN Ei. He vetivät suojanauhan rautatieaseman ympäri, mutta kun minä esitin heille henkilöllisyystodistukseni, he antoivat minun mennä läpi.

MIES Ilmeisesti he odottavat vielä yhtä täyttä junaa pohjoisesta.

NAINEN Oletettavasti. Mutta miksi paeta tänne? Ei meren äärellä ole sen tervehdyttävämpää kuin sisämaassa. Oikeastaan päinvastoin, laivoista tulevien rottien takia.

MIES Se on ymmärrettävää, että ihmiset joutuvat paniikkiin ja ajattelevat pakoa, meren rantahan aina näyttää houkuttelevammalta, tervehdyttävämmältä kuin sisämaa... Epäjärjestys lisääntyy, eikö totta? Ihmiset kulkevat sinne ja tänne levittäen tartuntaa. Jumala tietää, mitä tapahtuu, jos ei pian löydetä vastamyrkkyä... Ehkä aletaan ampua ihmisiä kaduilla kuin kulkukoiria... Lopulta Terveyspoliisit pidättävät kenen tahansa, joka vetää heidän huomionsa puoleensa... (Mies kaataa kahvia)... Ja me istumme tässä auringonpaisteessa juoden kahvia kuunnellen kaukaisen orkesterin musiikkia sillä aikaa kun rutto riehuu ympärillämme. Selitäpä minulle miten ruumis voi nauttia kahvista kun henki on tietoinen rutosta?

NAINEN Sitä minä en tiedä. Mutta sen minä tiedän, että vesi täytyy olla keitettyä! Onko vaihtoehtoa? Me olemme voimattomia muuttamaan asioita, onko näin ollen muuta mahdollisuutta kuin jatkaa elämää niin normaalisti kuin mahdollista?

MIES No, näin ajattelemme me, mutta enemmistö ei ajattele sillä tavalla. Yhä enemmän ihmiset alkavat ajautua hajalleen. He ilmiantavat naapurinsa oireiden salaamisesta. Lapset raportoivat viranomaisille jopa vanhemmistaan! Kaikki hermostuvat. Asiat kehittyvät siten, että

kuka tahansa, joka vetää jonkun huomion puoleensa, vetää puoleensa myös epäilyksen. Ehkä lopulta ihmisiä lynkataan sen takia, että heillä on ruskea tukka tai sininen paita.

NAINEN Kyllä, olet oikeassa...ja on niin monia kultteja ja riittejä ja seremonioita... Joka päivä kohoaa joku uusi. Näissä olosuhteissa se on ymmärrettävää, mutta mitä se hyödyttää? Mitä hyödyttää nähdä mystisiä merkkejä taivaalla, kun ainoa tarve on löytää vastamyrry?

MIES Luitko päivän lehden tänä aamuna? Tapahtumista pohjoisessa? Ne ruuskijat. He eivät pelkäästä tyydy seisomaan kaduilla ja ruuskimaan itseään piikeillä ja piiskoilla. He tekevät nyt tiettäväksi, että he eivät ole tavallisia olevaisia, jotka maksavat synneistään katuen niitä, vaan he ovat pyhien armeija...pyhien, jotka aikovat siirtää itselleen maan johtamisen tuhanneksi vuodeksi. He kuvittelevat omaavansa yliluonnollisia voimia. He sanovat, että he voivat ajaa pois piruja ihmisistä, parantaa sairauksia ja herättä kuolleita. Muuan heistä jopa ilmoitti, että hän itse jo nousi kuolleista! ..Paitsi tätä, he vaeltavat paikasta toiseen vetäen mukaansa joukoittain ihmisiä, ja siten vieläkin tehokkaammin levittävät tartuntaa. Opetuslasten jäljittäminen stressaa poliisia.

NAINEN No...katsohan tätä. (Näyttää lentolehtistä)

MIES (Lukee ääneen) ”Jumalan pyhät kostajat nyt ovat keskuudessamme. Kostajat ilmestyvät keskuuteemme rangaistuksina. Jumalan viha saavuttaa tasapuolisesti jokaisen synnintekijän. Valmistaudu kohtaamaan Kostaja, jonka Jumala kohdistaa Sinuun. Se voi olla mies tai nainen, joka on lähelläsi, kun luet näitä sanoja.” ... Täysin hulluja nuo ihmiset Toivokaamme että heistä ei tulisi liian vaikutusvaltaisia.

(Hiljaisesti kuuluu kaukaisen orkesterin musiikki)

NAINEN Eräs työtoverini lakkasi työskentelemästä kirjastossa, koska hänen täytyy auttaa organisoimaan kaksikymmentäneljä-tuntinen rukoustapahtuma, joka rukoilee pelastuaksemme.... No, minä oletan, että jos meitä kohtaa kuolemansairaus, jota vastaan ei löydy parannuskeinoa tai parannuksen toivoakaan, silloin minkä tahansa tyyppinen käytös muodostuu enemmän tai vähemmän normaaliksi. ... Nykyisessä tilanteessa kaikki liittyy elämäntapaan, eikö totta? Voidaan valita ... tai jättää itsemme vedetyiksi kuopan reunalle, kiljuen protestoida elämän epäoikeudenmukaisuutta, ja sitten tulla heitetyksi kuiluun pää edellä ... tai voidaan itse kävellä kuilun reunalle ja laskeutua pimeyteen portaita pitkin hiljaa, valittamatta ja jotenkin arvokkaasti. Lopputulos on molemmissa tapauksissa sama ... Vain tapa on erilainen.

MIES Olet oikeassa. Oletan että se mikä erottaa meidät kaniineista ja hevosista, on se tosiasia, että me olemme sitä mieltä että menettelytavalla on merkitystä. ... (Tauko. Hän juo kahvia) ... Minä yritin hankkia meille sinun yli kaiken rakastamiasi hunajakakkuja, mutta ne olivat loppuun myytyjä. Minä menin hieman liian myöhään.

(Tauko. Kaukaa kuuluu kovaäänisestä kiihkeää puhetta. Sanat eivät erotu)

MIES Kuuntele tuota! Jälleen yksi joka julistaa Viimeistä Tuomiota ... Ne ovat ihmisiä jotka eivät enää pysty sietämään elämää ja vihastuvat siitä, että he eivät voi unohtaa että he vielä elävät.

(Tauko)

MIES Muistatko sen päivän jolloin me kohtasimme? Siellä saarella? Mikä kaunis päivä. Me jaoinme saman pöydän, jolle oli levitetty sinivalkoinen liina. Silloin minun onnistui hankkia hunajakakkuja. Minä muistan että merellinen auringon heijastus melkein sokaisi meidät.

NAINEN Kyllä ... Ja se tapahtui vain kuusi kuukautta sitten. Silloin me molemmat pyrimme saamaan tietoa perheistämme. ... Minä ajattelin silloin, että minä en enää pysty elämään, ellen minä enää koskaan voi nähdä lapsiani.

MIES No, nyt sinä ainakin tiedät, että he jäivät turvaan ulkomaille, joskaan sinä et voi heitä tavata. Nykyisissä olosuhteissa on parempi pysytellä erossa toisistaan, eikö totta?

NAINEN Kyllä, olet oikeassa. Rutto ei kuitenkaan jää yhteen paikkaan. Se ehkä joskus saavuttaa myös heidät. Minä en voi edes ajatella sitä... Sinulla on jotenkin paremmin, kun sinä jo menetit kaikki.

(Tauko. Kaukainen ääni ja musiikki kuuluu vieläkin)

NAINEN Muistatko keskustelumme, mitä tehdä kun meidät saavuttaa rutto? Silloin kaikki olivat sitä mieltä, että ainoa puolustus on pako.

MIES Kyllä. Jäädäkö kohtaamaan se. Vastustaa, luopua? Vastustaa lopullista häviämistä? Vastustaa sen kaiken tuhoa, mikä on inhimillistä ... tietoisuus ... hellyys ... kyky ihmetellä? Kyllä, minä muistan.

NAINEN Me ennustimme jo silloin, että kaiken inhimillisen tulee hävittämään tuhoava mieletön bakteeri. ... että mitään ei jää jäljelle meidän perheistämme tai kaikesta mikä tekee elämämme elämisen arvoiseksi. ... tieteet ... kirjallisuus ... musiikki ... Kaikki häviää kaaokseen ... vaeltavien mielipuolien hävittämänä, jotka asuvat kuin rotat ruttoineen huoneissa, joissa joskus ihmiset kastelivat kukkia ja järjestivät syntymäpäiväjuhlia lapsille ... Sitä me ennustimme ja nyt se toteutuu.

(Tauko)

MIES (Tervehtii näyttämön ulkopuolista ohikulkijaa)

Hyvää päivää! ...Kyllä! ... Hyvin lämmintä tänään ... Kyllä ... Toivokaamme sitä! Nähdään!

(Tauko, minkä aikana he odottavat ohikulkijan menevän)

MIES

Tässä hän on. Joka päivä hän kiipeää ylös hautausmaalle kantaen tuota koria.

NAINEN Onko se juuri hän, joka menee joka päivä hautausmaalle istuakseen siellä koko iltapäivän miehensä haudalla?

MIES Kyllä, tuo se on. Tuossa korissa hän kantaa kuumaa vettä, teeastian, kupin alusineen. Hän istuu tuu haudalle, joskus jopa haudan päälle ja juo teetä. Iltapäivän hän istuu siellä, kaksi tai kolme tuntia.

NAINEN Mitä hän tekee?

MIES Keskustelee kuolleen kanssa. Hän tekee niin joka päivä, alkaen miehen kuolemasta, joka tapahtui vuosi sitten... Tietysti silloin vielä sai arkun. Tänään ei enää pystytä tuottamaan arkkuja riittävän nopeasti.

NAINEN Mitä sanottavaa hänellä on kuolleelle, jotta se kestää kertoa niin kauan?

MIES 'Lohduton suru' on tapana sanoa. Toinen nimi on 'sammumaton viha'. Hän valuttaa nyt miehensä hautaan vihankaunansa ja epäkunnioituksensa, mitkä kasaantuivat neljänkymmenen vuoden aikana. Vihankauna miehen vaadittua, että hänen täytyi elää elämänsä miehen toiveiden mukaan ja epäkunnioitus itseään kohtaan, koska hän salli tämän tapahtuvan...

Joka tapauksessa hän nyt tekee laskelmia. Täytyy ottaa esille tilikirjoja, panna ne pöydälle ja tarkastella tilejä, vaihe vaiheelta. Niinpä hänellä on paljon tehtävää. Nähtävästi riittävän paljon puuhaa kaikiksi iltapäiviksi, mitä hänen elämästään vielä on jäljellä

NAINEN Mistä sinä tiedät, että asia on näin?

MIES Käsitökseni mukaan hyvä suhde ei jättäisi noin paljon keskeneräistä työtä. Hyvä suhde jättäisi kummankin lepäämään rauhassa kuoleman jälkeen. Mutta nuo kaksi jättivät jälkeensä niin paljon selvittämätöntä elämää, että se leijailee ilmassa heidän yläpuolellaan ikäänkuin energia, energia, jonka täytyy jotenkin purkautua. No, joka tapauksessa tuo auttaa häntä kuluttamaan päivänsä. Me kaikki tarvitsemme apua selvittääksemme päivästämmme... Kuten istua täällä juoden kahvia. Joskus ennen ruttoaikaa kahvinjuonti oli nautinto eikä mitään muuta. Mutta nyt me juomme kahvia 'tavan mukaan'; se on tuo 'tavan mukaan' mikä nyt on tärkeätä. Se ei ole ruton uhmaamista. Kuinka uhmataan väistämätöntä? Yksinkertaisesti 'tavan mukaan' on ainoa mitä meillä on jäljellä.

(Etäisen orkesterin ääni)

NAINEN Kyllä ... se on ainoa mitä on jäljellä. Kun kaikki kaatuu, ainoa mikä suojaa, on tapa. Minä jatkan työtäni kirjastossa ... järjestän kirjoja, tarkastan indeksin, päivitän varaston, vaikka kukaan ei enää tule lainaamaan kirjoja, sillä kirjat kantavat mukanaan ruttoa. Ja sinä jatkat käännöstyötäsi, vaikka niitä sanoja ei koskaan painettaisi, eikä kukaan niitä lukisi. Voidaan argumentoida, että se on järjetöntä, absurdia. Mutta juuri sellaisia ovat tavallisten ihmisten kelpo puuhut, kuten meidänkin nykyisissä olosuhteissa.

(Etäinen puhe vaimenee)

MIES Rutto pyrkii kääntymään meidät pakolaisiksi, jotka juoksevat paikasta paikkaan, aina katsoen taakse päin olkapään yli, tarkkkaillakseen kuinka lähelle se jo tuli. Sinä ja minä löysimme jotakin parempaa kuin tämän. Istua vain pöydän ääressä rauhallisesti keskustellen.

(Tauko)

NAINEN Kirjastossa puhuttiin tänään sellaista, että jotkin aromit vaikuttavat ruttoa vastaan. ... jasmiiini, suitsutus, rosmariini, kataja.

MIES Niillä ei ole vaikutusta ruttoon! Kuitenkin minä hyväksyn katajan tuoksun ... se on jotakin unohtumatonta. Jo pelkkä palanen sitä täyttää huoneen tuoksullaan.

NAINEN Katajapensaat aina näyttävät niin kapeilta ja repaleisilta, eikö totta? Jos niitä syleilee, ne karkottavat piikkineen. Ne tarvitsevat tilaa.

MIES Kyllä, ne tarvitsevat tilaa. Metsästä poistuessa näkee vain kiviä ja karua hedelmätöntä maapohjaa. Mutta sitten siellä on kuitenkin katajia, kasvavat ikäänkuin kivistä.

NAINEN (Kaukainen räjähdysen ääni. Mies katsoo rannekelloaan)

MIES Täsmälleen. Juuri oikeaan aikaan! Tässä on eräs puuha, minka he vielä onnistuivat tekemään. Ampuvat kanuunalla joka tunti ... Koska uskovat, että ruuti puhdistaa ilman.

NAINEN Eipä yllätytä siitä. Ihmiset turvautuvat vähäisimpäänkin keinoon välittämättä siitä, onko sillä tehoa.

MIES Kyllä ... Kaupunkineuvosto hyväntahtoisesti tekee kaikkensa, jopa mitä omituisimpia asioita välttääkseen meteliä ... mitä tahansa välttääkseen paniikin.

(Mies puhuttelee toista näyttämön ulkopuolista ohikulkijaa)

Terve! ... Miten vaimosi voi? ... Hyvä ... kyllä kiitos ... Kyllä, kuumaa on tänään ... liian lämmintä minulle. Kiitos ... samoin teille ... Kaikkea hyvää! ... Näkemiin!

NAINEN Matkalla postiin, niinkö?

MIES Kyllä. Hänellä on myös puuhansa. Joka päivä hän kävelee postiin tarkastaakseen onko saapunut tietoa patenttihakemuksesta koskien hänen keksintöään. Kuvittelehan!... Tällaisena aikana kun kaikki ministeriöt ovat täystyöllistettyjä kriisisuunnittelun takia! Hän ei voi hyväksyä sitä, että kukaan ei ole kiinnostunut hänestä tai hänen koko elämän kestäneen työnsä tuloksesta. Hän ei voi nytkään luopua siitä. Hän ei voi vierittää pois hartioiltaan keksinnön taakkaa. Hänen täytyy aina kantaa sitä selässään elämänsä loppuun asti.

NAINEN Se on ymmärrettävää, eikö?

MIES Se on ymmärrettävää.

NAINEN Oma historia voi enemmän ja enemmän painaa selkää lopun lähestyessä ... jos ei ymmärrä sitä jotenkin keventää ... Kun minä nyt katson elämäni taaksepäin ennen ruton tuloa, minä muistan miltä se paino tuntui. Kaikella siinä elämässä oli oma painonsa. Ja kaikki siinä heittää oman varjonsa ... Nyt ruton aikana se hahmottuu uskomattoman terävästi, mutta mikään ei heitä varjoa. Sen merkitystä ei kysytä. Ei aseteta kyseenalaiseksi mitä on meneillään nyt tai joskus myöhemmin. Kaikki on itsestään selvää. Itsestäänselvyyden takana ei ole muuta kuin unohdus. Rutto ei lupaa meille mitään. Ei anna mitään. Rutolla on kaksi ulottuvuutta. On mahdollista valita ... elämässä voi omistautua katselemaan pintaa, eikä sen enempää, tai elämää voidaan tarkastella syvällisesti tunkeutuen mikroskoopilla syvyyksiin paljastaen Luonnon salaisuudet ... molemmissa tapauksissa lopputulos on sama. Tietämättömyys ja tieto johtavat samaan lopputulokseen ... omassa elämässäni en sitä ymmärtänyt. Mutta nyt kun minä sen tiedän, tunnen itseni paljon kevyemmäksi kuin mitä minä milloinkaan aikaisemmin tunsin olevani ... niin kevyeksi ... niin vailla kuormaa olevaksi ... kuin kesätuulella leijuvaksi perhoseksi.

MIES Minulle rutto valmisti tilaa. Synnyin kilometrin etäisyydellä täältä ... tuolla ... kirkon luona ... Kun olin kaksikymmenvuotias lähdin maailmalle etsimään onneani, niinkuin sanotaan, enkä minä palannut ennenkuin puoli vuotta ennen perheeni kuolemaa ... Heti paluuni jälkeen kävelin kukkuloilla katsellakseni ulekson keltaisia kukkia ja kuunnellakseni leivon laulua. Eräänä päivänä minä nousin rinnettä, ohitin myllyn ja kävelin maantietä pitkin, maantien reunassa oli korkea aita, korkeampi kuin minä. Aita oli ollut siinä varmasti jo vuosisatojen ajan. Se oli rakennettu rannan pajuista, samoin kuin monet muutkin aidat tuossa osassa maata. Lapsena minä usein seisoin aidan edessä ja silmilläni seurasin aidan epäsäännöllisiä linjoja kivien välissä. Poissa ollessani minä usein ajattelin aitaa ... No, kuten sanoin ... minä nousin rinnettä ... Seisoin aidan edessä, ehkä parin metrin etäisyydellä katsellen sitä, samalla tavalla kuin tein ollessani lapsi ... ja yht´ äkkiä, ilman että mitään tapahtui, aita kaatui. Siellä ei ollut muita kuin minä. Aita yksinkertaisesti vain kaatui ... Tunsin itseni rauhattomaksi ... Mutta ensimmäistä kertaa elämässäni minä näin, mitä oli aidan takana.

(Tauko)

NAINEN Kyllä ... Nähdäkseen jonkin esineen usein täytyy poistaa jotakin muuta näkölinjalta. ... Voi jopa olla että on kuivattava kokonainen valtameri. Juuri niin minä tein viimeksi kuluneina kuutena kuukautena. Valutin tyhjiin kokonaisen valtameren. Ja kun aaltojen pauhina vaimeni, minä kykenin ensi kertaa elämässäni kuuntelemaan.

MIES Ja mitä sinä kuulit kun kuuntelit?

NAINEN Se mitä minä kuulin, oli pelottavan viiltävä huuto, mitä minä nimitän ´minun elämäkseni´. Se mitä minä nimitän ´minun elämäkseni´ on todellakin katkeamaton huuto, jota ei kukaan, en edes minä itse, milloinkaan aikaisemmin ole kuullut. Mutta nyt minä sen kuulen. Se huuto on lapsen ääni ... sen lapsen, josta piti tulla minä, mutta jonka ei milloinkaan sallittu syntyvän. Ja nyt tuo huuto lähtee lentoon. Minä lähetän sen täyttämään maailmankaikkeuden. Rutto päästi sen valloilleen. Tuon lapsen suuri viha ja pelko ovat jo matkalla kaikkein lähimpiin planeettoihin, eikä mikään kykene niitä pidättelemään, ei vaikka rutto tappaisi minut huomenna ... Tuo huuto on kuoleman vastakohta. Henkilö jonka piti olla tuo lapsi, lopultakin on syntynyt. Ja rutto sen synnytti.

(Kaukaisen orkesterin ääni)

(Tauko)

MIES Katso tuota kanahaukkaa ... Se pysyttelee aina samassa paikassa suhteessa maahan, siitä huolimatta, että tuuli puhaltaa niin oikukkaasti. Mitenkä se on mahdollista?

(Tauko)

Rutto ei ole jokin, mikä tulee meille ulkoa. Kuolema ja sairaus, joita näemme ympärillämme ovat vain tuli, joka polttaa kuivuneita oksia. Oikea rutto on jokin meissä itsessämme. Ainoa tapa kohdata se, on todeta se ja ymmärtää. Siihen tarvitaan aikaa. Tavallisessa elämässä on vähän tilaa. Menneisyys ja nykyisyys puristavat meitä molemmin puolin, ikäänkuin ruuvipenkki. Tuskin kykenemme liikuttamaan jäseniämme. Se satuttaa mutta emme voi kuvitella vaihtoehtoa ... Sillä tavalla tapahtuu aika ajoin elämässä, että jokin tuhoaa perustukset ... kuten rutto nyt tekee meille ja puristin löystyy ... Menneisyys ja nykyisyys häviävät, ja yht´ äkkiä jää meille vain nykyisyys. Meillä ei enää ole käytettävissämme paljon aikaa, mutta me saamme tilaa ... rajattomasti tilaa, jossa me

voimme tutkia ja etsiä. Ja jos me etsimme, me löydämme. Ja sen vuoksi kun tila ei ole suhteutettavissa menneisyyteen tai tulevaisuuteen, siinä ei ole kuolemaa ...

NAINEN Ja löysitkö jotakin etsiskellessäsi?

MIES Kyllä. Minä tulin huomaamaan, että kaikki asiat, jotka ovat olemassa, jokainen teko ja jokainen tapahtuma on ainutlaatuinen. Sinun käsivartesi varjo pöydällä, noiden pikkukivien muoto jalkakäytävällä, auringonvalon heijastus erityisestä meren aallosta, kaikki nuo tapahtuvat vain kerran, ja ainoastaan yhden kerran maailmankaikkeuden historiassa, ja sinä ja minä olemme ainoat olennot ikuisuudessa, jotka olemme niistä tietoisia. Ja minä ymmärrän, että minun elämäni sen tähden, että se sallii minun ymmärtää tämän, on hämmästyttävän onnistunut ja täydellinen.

(Laivan sireeni viheltää)

MIES Vielä on tulossa yksi laiva. Rantalaiturilla tulee vallitsemaan kaaos. Siellä pyörii ihmisiä kuin muurahaisia. Meidän olisi parasta mennä kotiin. Ehkä terveystoimikot pian tulevat kierrokselle etsimään siirtolaisia. Poliisit tulevat yhä hermostuneemmiksi. Kotona on turvallisempaa, kun laiva saapuu.

(Hän alkaa pakata termospulloa ja kuppeja takaisin reppuun)

MIES No ... me tapaamme huomenna samaan aikaan, kuten tavallista.

NAINEN Ei ... minä en tule huomenna. Me emme enää kohta. Se johtuu pienestä läiskästä ihollani.

(Tauko, minkä aikana mies tulee tietoiseksi naisen sanojen merkityksestä)

MIES Minä ymmärrän ... Kyllä ...minä ymmärrän.

NAINEN Kyllä ... valitettavasti ... mutta näin on.

MIES Se merkitsee että minullakaan ei ole paljon aikaa jäljellä

NAINEN Todennäköisesti.

(Tauko)

NAINEN Älkäämme puhuko enää. Me ymmärrämme toisiamme. Ei ole oikeutta vaatia enempää elämältä.

MIES Olet oikeassa. Ei ole oikeutta vaatia enempää. ... Kävellään takaisin rantaa pitkin ja katsellaan merta. On laskuveden aika, näin oletan.

NAINEN Kyllä... Tehdään niin. Mennään katsomaan merta.

(Menevät yhdessä)

LOPPU

Käännös esperantosta: Bruno Lehtinen